

Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

- 1907-ben jelent meg könyv formájában
- műfaja: ifjúsági regény
- a történet 1889-ben játszódik Budapesten a VIII. kerületben (Józsefvárosban)
- két fiúcsapat áll egymással szemben: Pál utcaiak ↔ fűvészkertiek
(azért küzdenek meg egymással, hogy legyen hol játszaniuk)
- szereplők:

Janó (a tót)

Rácz tanár úr

Pál utcaiak:

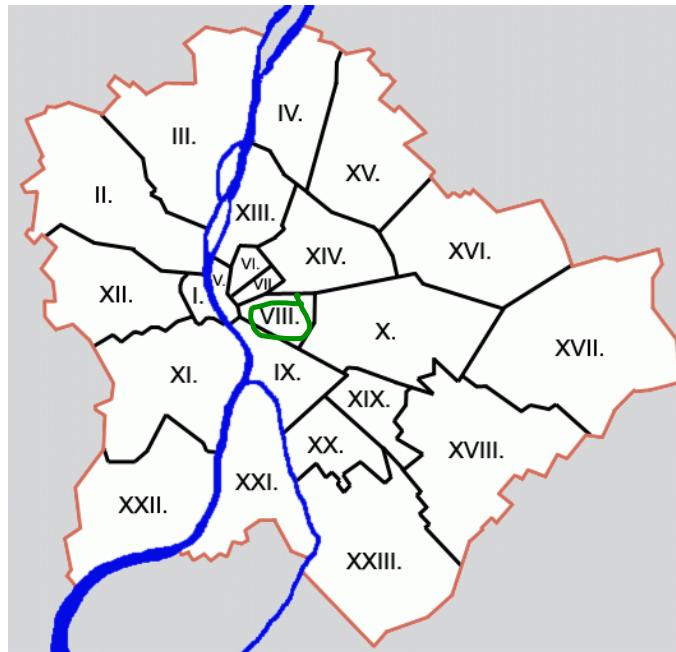
- Boka (elnök)
- Nemecsek Ernő (közlegény)
- Csónakos
- Weisz
- Barabás
- Richter
- Kolnay
- Csele
- Leszik

fűvészkertiek (vörösingesek):

- Áts Feri (vezér)
- Pásztor testvérek
- Szebenics (fegyvertáros)
- Wendauer

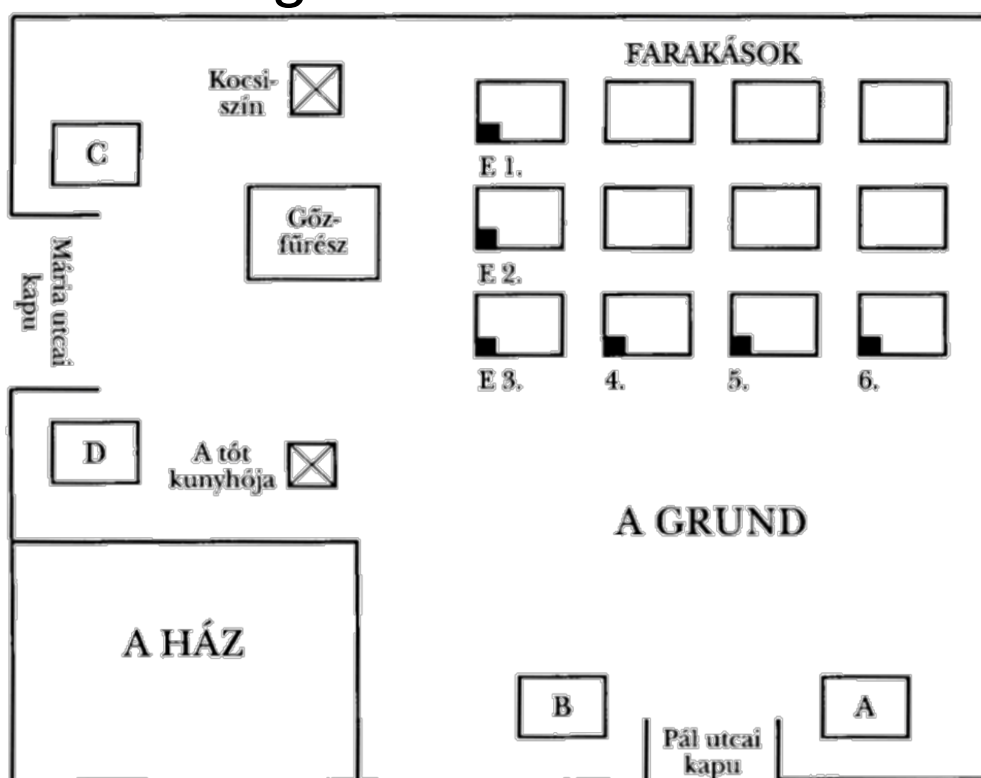
Geréb (áruló)

Budapest kerületei

A grund

A szereplők jelleme:

Boka: okos, komoly, megfontolt, a Pál utcaiak vezére, bátor, igazságos, Nemecseket barátjaként szerette és tisztelte, békeszerető

Boka János a Pál utcai fiúk vezére volt. Tizennégy éves kölyökképző fiú, akinek a hangja mély, szelíd és komoly volt. Ritkán beszélt ostobaságokat. A veszekedésből általában kimaradt, mert nem akarta átvállalni a bírók szerepét. Ha mégis erre került sor, okosan kibékítette az ellenfeleket. Amikor a Pásztor-fivérek elkövették az einstand-ot Nemecsek ellen, a türelmes Boka is felháborodott és mindent megtett azért, hogy ennek véget vessen. Bátorságát bizonyította, amikor bemerészkedett két társával a Fűvészkertbe és nem félt a vörösingesektől, akik erősebbek voltak náluk. Nemecseket barátjaként szerette és tisztelte, betegségében sokat volt mellette. A csatában a szerepeket igazságosan elosztotta. Boka korához képest idősebbnek tűnt, de Nemecsek halála és a grund elvesztése nagyon megrendítette.

Nemecsek Ernő:

közlegény, sovány, gyenge, kistermetű, csendes, félénk ugyanakkor bátor és hűséges is, kitaró, becsületes, öntudatos

Nemecsek Ernő a Pál utcai fiúk egyetlen közlegénye, a gittegylet titkára volt. Gyenge, kistermetű gyermek, aki szegény családban élt. Csendes és félénk volt, de többször bizonyította, hogy bátor és hűséges maradt. Amikor Áts Feri ellopta a zászlót, nem ijedt meg tőle. Elment egyedül a Fűvészkertbe visszaszerezni a zászlót és bátran kiállt az ellenség elé. Megvédte a Pál utcaiak becsületét. Nem lett áruló, mint Geréb, nem állt át a vörösingesekhez. Ezzel bizonyította hűségét. Még betegen is harcolt a csatában, verekedett Áts Ferivel, és így tudtak győzni a Pál utcai fiúk. A hűsége, a kitarása és a becsületessége méltóvá tette, hogy a példaképem legyen. Sajnos az élete árán érte el célját.

Kifejezések és magyarázatuk:

- einstand: erőszakkal elvett hadizsákmány
- grund: beépítetlen telek, a páli utcaiak játszótere
- gitt: ablaküveg rögzítéséhez használják
- gigerli: külsejére különös figyelmet fordító személy (pl.: Csele)

A mű cselekménye:

1. fejezet: Ismerkedés a regény szereplőivel

- Estand Nemecsek ellen (einstand=erőszakkal elvett hadizsákmány)

2. fejezet: A pesti gyerekek és a grund

- Áts Feri ellopja a Pál utcaiak piros-zöld zászlóját
- az elnökválasztást Boka nyeri 11 szavazattal (Geréb 3-a

3. fejezet: Nemecsekék kalandja a Fűvészkertben

- a haditerv megvalósítása (Boka, Nemecsek és Csónakos fűvészkerti látogatása)
- Nemecsek kétszer fürdött hideg vízben
- Geréből kiderül, hogy áruló

4. fejezet: Rác tanár úr és a gittegylet

- Rác tanár úr feloszlatta a gittegyletet
- a közgyűlésen Nemecsekét vádolják meg árulással (csu kisbetűvel írták be a jegyzőkönyvbe, hogy „nemecsek ernő áruló”)

5. fejezet: Nemecsek hőstette a Fűvészkertben

- Nemecsek Ernőnek nem sikerült visszaszerezni a zászló vörösingeseitől (harmadik fürdése)

6. fejezet: Boka védelmi haditerve

- készülődés a grund másnapi megvédésére
- Geréb visszaszeretne jönni a csapatba, de Boka elküldi
- Nemecsek Ernő azt mondja Geréb apjának, hogy a fia nem

7. fejezet: Közvetlenül a csata előtt

- Nemecsek megbetegedett
- visszaveszik Gerébet a csapatba a fiúk
- a vörösingések meghozták a hadüzenetet

8. fejezet: Csata a grundért

- a Pál utcaiak küldöttsége visszaszerezte Áts Feriétől a zöld zászlót
- csata a grundon
- a hős Nemecsek Ernőnek köszönhetően a Pál utcaiak megnyerték a csatát

9. fejezet: A gittegylet bocsánatkérése Nemecsektől

- a jegyzőkönyvbe csupa nagybetűvel írták be Nemecsek Ernő

10. fejezet: Nemecsek, a kis hős

- Nemecsek Ernő meghalt tüdőgyulladásban
- Boka megtudta Janótól, hogy beépítik a grundot (nem tudott játszani többet)

Memoriter

"Bokával fordult egyet a világ. Most már előtörtek szeméből a könnyek. Sietett, aztán rohanvást futott a kapu felé. Menekült innen, erről a hűtelen darab földről, amelyet ők annyi szenvedéssel, annyi hősiességgel védtek meg, s amely most hűtelenül elhagyja őket, hogy egy nagy bérkaszárnnyal vegyen a hátára örök időkre.

A kapuból még visszanézett egyszer. Mint aki a hazáját hagyja el örökre. És ebben a nagy fájdalomban, mely erre a gondolatra a szívét összeszorította, csak egy csöppecske, csak egy nagyon kicsi vigasztalás vegyült. Ha már szegény Nemecsek nem érte meg azt, hogy a gittegylet bocsánatkérő küldöttségét fogadhassa, legalább nem érte meg azt sem, hogy elveszik tőle a hazáját, amiért meghalt."